SOCIALINIS DARBAS

Dar reikalingi vieni kitiems

Pakūta

Jolanta Klietkutė, vilnietė, iš pažiūros trapi dvidešimt kelerių metų mergina, prieš septynerius metus sostinėje paliko butą, darbą ir išvažiavo į Žemaitijos laukuose pasimetusį kaimelį. Pakutuvėnus, vietinių meiliai vadinamus Pakūta. Kretingos pranciškonai šiose beveik išnykusio kaimo plynėse įsteigė Susitaikinimo sodybą narkomanams, panorusiems grįžti į blaivų gyvenimą. Po kelerių metų, išgyventų kartu, Jolanta juos palieka. Gruodžio 31-ąją baigsis abu jos rašyti projektai, kuriuos remia Socialinių reikalų ir darbo ministerija bei Valstybinė jaunimo reikalų taryba, o po to, Jolantos žodžiais, ir vėl – visi savanoriai. „Skauda širdį, nenoriu tų žmonių palikti, – prisipažįsta ji, – bet kai matai, kad reikia, – dabar jau ne tik man vienai, – pirkti valgyti, mokėti mokesčius, daryti remontą... Būna, paskambina dvyliktą nakties į namus ir dabar: gelbėk. Ir bėgi, leki, ir tai yra nuostabu".

Dabar kol kas daugiau laiko praleidžianti ne Kretingoje, kuri tapo jos namais, o Pakutuvėnuose. Neseniai prie kelių narkomanų prisidėjo ir kiti gyvenimo nublokštieji: paprastai sakant, pageriantieji, o oficialiau – anoniminiai alkoholikai. „Vadinu juos bažnytine bendruomene, – juokauja Jolanta, – nes jie gyvena bažnyčioje, antrame aukšte". Beje, toje vienišoje bažnytėlėje ir pati Jolanta išgyveno kelerius metus. Toji bažnytinė bendruomenė turi ir savo užvaizdą – iš Klaipėdos atklydo Modestas, vyriškis maždaug penkiasdešimties, priklausantis trečiajam (pasauliečių) pranciškonų ordinui. Vaikus jau užauginau, nebesu ten niekam reikalingas, – maždaug taip paaiškinęs. Pluša, stato kartu su jais namukus, kad žiemą būtų kur visiems užsiglausti.

Ne, su narkomanais nedirbama

Jolanta Pakutuvėnuose atrado save ir vyrą. „Ta tarnyba buvo mano išsigelbėjimas. Nuo ko? Jei to nebūtų buvę, nežinau, ar šiandien betikėčiau. Dievu. Žmonėmis... – nutęsia mąstydama. – Ir ten kartą buvau praradusi viltį: pasakiau, viskas, išeinu, nes dar nesu regėjusi nė vieno išgelbėto narkomano. Po apsisprendimo praėjus gal porai savaičių pamačiau – tai buvo kauniečiai iš reabilitacijos centro „Sugrįžk". Suvokiau, kad ir man reikia sugrįžti į Pakutuvėnus. Tada, 1999 m., sodyba buvo išsklaidyta. 2000-aisiais pradėjome viską iš naujo. Ypač džiaugiausi pernykščiais: labai stipriai jie kabinosi į gyvenimą. Neseniai vėl visi buvo susitikę: tokie „kietuoliai su mobiliakais", visi turi darbus. Pakutuvėnuose tarnaudama atradau, kad kiekvienos veiklos pagrindas yra žmogus, – ne masė, ne renginių gausa. Sako, a, dirbame su narkomanais. Ne, nedirbi! Gyveni su jais, kitaip nieko neišeis". Jonas (vardas pakeistas – red. pastaba), dabar jau metai kaip Jolantos vyras, į Pakutuvėnus atkako irgi iš Vilniaus. Nebijojusi už jo tekėti? „Ne, – ištaria, – nebijai, jeigu tiki tuo žmogumi".

Belsk, ir bus atidaryta

Pakutuvėnų susitaikinimo sodyba priklauso Kretingos pranciškoniškojo jaunimo tarnybai. Pati tarnyba, kurioje dirba du etatiniai darbuotojai ir aštuoni savanoriai (3 iš jų vaikinukai), įsikūrusi Kretingo-

je, Šv. Antano religijos studijų institute. Vėloką penktadienio popietę paskambinę į tarnybos duris, aptikome administratorę Margaritą Lizdenytę. Kas dar beldžiasi į jų duris? „Ir buvę narkomanai, prašantys pagalbos, dažniausiai materialios, ir kamuojami depresijos, norintys nusižudyti, nebežinantys ką daryti, kur dirbti jauni žmonės, – pasakoja Margarita. – Paprastai jie mūsų 'nuolatiniai' lankytojai". Nors šiuo metu atsiranda naujų ir netikėtų – tai iš namų pabėgusios merginos, kurios nesusikalba su tėvais. Tarnybos darbuotojų pagalba įvairiopa – kartais su žmogum užtenka vieno ar kelių pokalbių, kartais tenka duoti šiek tiek pinigėlių ar parsivesti į namus pavalgyti. Buvę narkomanai, kurie sėkmingai ištvėrė Pakutuvėnus, kol susiras kur gyventi, vieną porą mėnesių gali apsistoti Kretingoje, adaptacijos namuose. Kartais paskambinusieji į tarnybos duris pageidauja: norime pasinaudoti jūsų kompiuteriu. „Bet po to, kai keletą kartų mus apvogė... – nutęsia Margarita. – Kartais iš tikrųjų nežinai, kaip pasielgti".

Jolanta Klietkutė

Nuotr. iš asmeninio archyvo

Margarita Lizdenytė

Jolantos Peleckienės nuotr.

Pranciškoniškojo jaunimo tarnyba atlieka ne vien psichologų funkcijas. Kita kryptis – organizuoti koncertus, susitikimus, paskaitas, stovyklas: ieškoma lėšų, kviečiami režisieriai, buriami talkininkai ir pan. Be jau įprastinių misterijų vaidinimų prie Kretingos Lurdo, koncertų per populiarius šventojo Antano atlaidus, Kretinga mena pernykštį reginį, kai miesto jaunimo grupės koncertavo ant kultūros rūmų stogo, koncertų ciklą „Vakarai". M.Lizdenytė, pagal ankstesniąją specialybę inžinierė mechanikė, o dabar dar ir Šv. Antano religijos studijų instituto absolventė, Rūdaičių pagrindinės ir Raguviškių pradinės mokyklos tikybos mokytoja, sakosi visada mėgusi muziką. Gal dėl to nemažai tų muzikos renginių atsiranda.

Štai šitaip, jau be pradžios euforijos, darbai ridenasi tolyn. Ir tie, vieni iš pirmųjų, regėję Kretingoje pranciškonų įžiebtą pašėlusią darbų bei reginių pradžią, vieni kitų vis dar pasiilgsta, vis dar susėda vakarais: darom ką nors, a?

Alma VIJEIKYTĖ

„Dialogo" apžvalgininkė